

UVODNIK

Nakon sprovedenog dvostruko anonimnog recenzentskog postupka i unapređenja prispelih rukopisa, Sveska 1 Volumen 24 Godište 2022, naučnog časopisa *Ekonomski horizonti*, sadrži, pored Uvodnika, pet izvornih naučnih i jedan pregledni članak i Najavu naučne konferencije.

Polazeći kako od tradicionalnih, tako i od kombinovanih tradicionalnih oblika organizacije preduzeća, autor *Vallari Chandna* ukazuje na to da, sa pojavom rada na daljinu, globalnih organizacija i saradničkog rada, privremene organizacije preuzimaju primat. Imajući u vidu navedenu promenu, autor ukazuje da bi menadžment trebalo da bolje uvažava te pojave, kako bi njima mogao ispravno da upravlja i da ih koristi. U cilju razumevanja načina na koje se privremene organizacije, koje su delimično utkane u višestruke matične organizacije, suočavaju sa jedinstvenim pitanjima identiteta, autor predlaže konceptualni model, kao način na koji se mogu razrešiti dileme koje se tiču višestrukih identiteta.

Za razliku od teorijskog modela tržišta savršene konkurencije, koji, u uslovima potpune informisanosti tržišnih subjekata, dovodi do efikasne alokacije resursa, koautori *Nada Trivić* i *Bojana Todić* u svom istraživanju ističu da su, u stvarnosti, tržišni subjekti najčešće asimetrično informisani. Ukazujući na posledice asimetrične informisanosti i na mogućnosti njihovog otklanjanja, ili ublažavanja, koautori posebno istražuju tržište rada i, primenom metode teorijske analize, apstrakcije, komparacije, konkretizacije, generalizacije i kritičkog vrednovanja,

prezentiraju matematičku formalizaciju takvih tržišta, a posebno formalizaciju tržišta rada, modeliranjem načina obračuna zarada radnika i ciljne funkcije poslodavaca, kao mogućnosti za prevazilaženje problema principal-agent.

U istraživanju odnosa finansijskih i makroekonomskih faktora i tržišnih mera rizika u sektoru robe široke potrošnje privrede Indije, koautori *Khushboo Gupta*, *Venkata Ramana Thanikella*, *Omkar Singh Deol* i *Kanishka Gupta* su koristili kao indikatore sistematičan, nesistematičan i ukupan rizik. Primenom dinamične regresione tehnike sa panel podacima, koja se koristi za ocenu privrednih društava indeksiranih na Bombajskoj berzi u Indiji, pokazuju da se rizik može pripisati, pretežno, nesistematičnom delu. Rezultati ove studije su korisni kako poslovnim menadžerima, tako i investitorima, za bolje razumevanje rizika i faktora njihovog pojavljivanja, što omogućava pouzdanije utvrđivanje troška kapitala i vrednosti firme.

Shodno stavu da pospešivanje proizvodnje i prodaje utiče na konkurentsku prednost reduzeća, koautori *Snežana Nestić*, *Aleksandar Aleksić*, *Jaime Gil Lafuente* i *Nikolina Ljepava* ističu da, u privrednim društvima sa izrazito diversifikovanom proizvodnjom, različiti proizvodi različito utiču na ostvarivanje prihoda. Zbog toga, smatraju da je potrebno da se u upravljanju poslovanjem veća pažnja posveti proizvodima najveće važnosti za dato privredno društvo. U skladu sa ovim stavom, koautori predlažu model za odabir proizvoda koji imaju najjači uticaj na ostvarivanje prihoda. Stav je koautora da je model, zbog svoje egzaktnosti, efektivna alatka za procenu, koju bi trebalo koristiti u upravljanju poslovanjem i prodajom u proizvodnom preduzeću.

* Korespondencija: V. Leković, Ekonomski fakultet
Univerziteta u Kragujevcu, Liceja Kneževine Srbije 3, 34000
Kragujevac, Republika Srbija; e-mail: lekovic@kg.ac.rs

Polazeći od stava da je revizorski rad jedna od mogućih determinanti nerealno visokih revizorskih naknada, kao autori *Henry Emife Monye-Emina* i *Edirin Jeroh* analiziraju finansijske izveštaje nigerijskih banaka, koje se kotiraju na berzi. Nalaz studije je da između izveštaja zasnovanih na Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, složenosti i veličine klijenta, s jedne strane, i nerealno visokih revizorskih naknada, s druge strane, postoji negativna korelacija, dok je zajednička revizija zabeležila pozitivnu korelaciju sa nerealno visokim revizorskim naknadama. Stav je istraživača da su nerealne revizorske naknade, primarno, motivisane dodatnim ili neobjašnjenim revizorskim radom, zbog čega se preporučuje da stručna računovodstvena tela pregledaju, usaglase i uspostave gornju granicu naknada za pružene profesionalne usluge.

Budući da se, prilikom odluke o kupovini mašine za pranje veša, potrošači rukovode faktorima cene, kvaliteta proizvoda, percipirane vrednosti i povezanih konstrukata, kao autori *Oghenenyerhovwo Rita Inoni* i *Chiyem Okorie* ukazuju na potrebu da se, pored navedenih, uključe i efekti potrošačkih emocija. Shodno tome, istražuju uticaj kvaliteta brenda, potrošačkih emocija i društveno-ekonomskih

faktora na odluke potrošača. Rezultati njihove studije pokazuju da su kvalitet brenda, potrošačke emocije i društveno-ekonomske promenljive, poput veličine domaćinstva, nivoa obrazovanja i prihoda, značajne determinante odluka potrošača prilikom kupovine mašina za pranje veša. Na osnovu ovog stava, ukazuju na potrebu da proizvođači električnih uređaja za domaćinstvo imaju u vidu da dizajn i funkcionalnost njihovih proizvoda pobuđuju pozitivne emocije kod potrošača, koje podstiču njihovu privrženost i odanost brendu.

Ova Sveska Časopisa sadrži najavu *Gordane Radosavljević* međunarodne naučne konferencije *Contemporary Issues in Economics, Business and Management - EBM 2022*, koja će, u organizaciji Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu, biti održana 4-5. novembra 2022, u Kragujevcu.

U ime Uredništva Časopisa i u svoje ime zahvaljujem se, pre svega, autorima priloga koji su objavljeni u ovoj Svesci Časopisa. Istovremeno, posebnu zahvalnost dugujemo recenzentima koji su, svojim konstruktivnim i kritičkim komentarima i sugestijama autorima podnetih priloga, doprineli podizanju nivoa kvaliteta publikovanih članaka.

Glavni i odgovorni urednik
Vlastimir Leković

Vlastimir Leković je redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu, u penziji. Doktorirao je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu, iz naučne oblasti opšta ekonomija i privredni razvoj. Izvodi nastavu iz nastavnih disciplina Institucionalna ekonomija, na master, i Metodologije naučnog istraživanja i Politike tržišne regulative, na doktorskim studijama. Ključne oblasti njegovog naučnoistraživačkog interesovanja su ekonomski sistem, ekonomska politika i institucionalna ekonomija.